

Posamezne številke:
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1.—.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mariboru, Jurčičeva ulica št. 4, I. nadst. UPRAVA se nahaja v Jurčičevi ulici št. 4, pritličje desno. Telefon št. 24. — SHS postnočkovni račun št. 11787.

Na naročila brez denarja se ne ozira. — Rokopisi se ne vračajo.

Poslilna plačana v gotovini

Cena današnje st. Din 1.—

TABOR

Posamezne številke:
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1.—.

"TABOR" izhaja vsak dan, razven nedelje in praznikov, ob 18. uri z datumom naslednjega dne ter stane mesečno po pošti D 10.—, za ino-
sematvo D 18.—, dostavljen na dom D 11.—, na izkaznice D 10.—
inzerati po dogovoru.

Naroča se pri upravi "TABORA" MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Naslov

Maribor, nedelja 12. septembra 1926.

Leto: VII. — Številka: 206.

Po pravniškem kongresu

Maribor, 11. septembra.

Jutri obišče Maribor večja skupina udeležencev pravniškega kongresa, ki se je danes zaključil v Ljubljani. Naše lepoto mesto ob Dravi bo sprejelo goste z vsemi simpatijami, saj so skupni pravniški kongresi manifestacija liste državotvorne volje, ki je združila jugoslovanske narod ne dele v nerazdeljivo celoto. Ta volja se zrcali tudi v pravu. Sodobna demokracija država je vseskozi pravna; ne opira se na samovoljo privilegirancev in na moč njihovih bajonetov, temveč na silo zakonov, ki jih ustvarja ljudstvo samo po svojih izvoljenih zastopnikih. Od tod velik pomen pravnosti v naši državi. Ni dovolj, da imamo zakone, treba je, da se zakoni razlagajo pravično in pravilno, treba je, da zavladajo pravni duh, da se spoštuje zakonitost, brez katere ni v državi miru in reda. Zato pa potrebujemo dobrih pravnikov, ki morajo biti hkrati tudi dobri značajci, ljudje širokega obzora in širokega srca.

Naravno je, da se spričo demokratizacije sodobne družbe vedno bolj popularizira zanimanje za pravna vprašanja, da le-ta posegajo vedno globlje v politiko in s tem v vse javno življenje. Kaj čuda, da se pri nas ni toliko pravnega duha kot ga je v naprednejših zapadnih deželah. Ali ne more se utajiti dejstvo, da se tudi v tem oziru obrača na boljše. Zakonitost se vedno bolj spoštuje in duh in beseda zakona se ne izigravata. Vsi skupaj se tičimo preveč v starem pojmovanju države. Avstrija je bila sicer država z bogato jurisprudenco, ahi zakoni so se radi prikrivali po političnem položaju. Na Hrvaškem je često vladala nezakonitost madžarskih eksponentov. Srbija se še ni utegnila razviti iz čisto politične države v pravno državo zapadnjaškega tipa. Za to se pri nas tolikokrat govori o nezakonitosti, o nepravilnem, celo samovoljnem tolčenju zakonov v prid trenutnim osebnim ali strankarskim interesom itd.

Pravniki, prav posebno še sodniki, so tisti, ki varujejo pri nas pravni črt in ki visoko dvigajo prapor pravičnosti in zakonitosti. Z njihovo pomočjo se bo mogel med najširšimi množicami ustaliti pojem pravne države, le ob njihovem sodelovanju bo mogoče zgoraj in spodaj zatreči korupcijo, samoplačnost in krivico, ki škodujejo napredku in procvitu naše države.

Z izenačenjem zakonov, ki je ena najvažnejših nalog pravnega aparata naše države, se bo izvršilo tisto notranje ujediničenje, ki po njem stremi vsa jugoslov. politika. Toda to ujediničenje ni samo naš cilj. Cilj je napredak, večja popolnost, večja pravičnost. Tu preha pravo na področje filozofije. In že stari Platon je povedal, da je cilj družabnega razvoja vedno večja blazenost državljanov. Pravna država nam mora omogočiti, da bomo socialni in individualni odnosi kolikor mogoče pravični in kar najbolj zavarovani, da bomo z zaupanjem zrlj v državo in nje pravne naprave, da bomo vedno in povsod našli pravico, da bo zakon veljal za vsakogar brez razlike enako.

Na svojih kongresih se pravniški posvečajo v prvi vrsti specialnim vprašanjem in problemom, torej povsem juridičnemu gradivu, ne prezejejo in ne morejo pa prezreti tudi teh končnih vprašanj, na katerih je zainteresirana vsa družba, ki tvorijo njene temelje in od čijih rešitev zavisi nje bodočnost. Mi lajki spremljamo te kongrese z velikimi simpatijami in si obetamo od njih veliko dobrega. V skupnem pravniškem delu vidimo izraženo težnjo po kar največji zakonitosti v zasebnem in javnem življenju in kar najvišji pravičnosti in pravilnosti zakonov in zakonodaji. Mar ni to vprašanje nas vseh — vprašanje državljanov, moderne države?

Kratko — najnovejše

Francoska vlada namerava v svr-
ho štedenja znižati število vojakov.
175 vojašnic bo opuščenih veliko ofi-
cirjev opuščenih.

Tukajšnji listi poročajo o novi revo-
luciji na Grškem. Polkovnik Plastiras
baje koraka v Atene. V pouličnih bojih
je bilo ubitih 40 in ranjenih 100 ljudi.

Vsa svetovna javnost spremlja po-
zorno dogodke na Kitajskem, kjer se
med vojaškimi četami opaža narašča-
nje boljše duha. Zopet straši
nevarnost, da se bo Kitajska pretvori-
la v gnezdišče boljše duha.

Demantira se vest, da bi se Jugo-
slavija pogajala z Madžarsko radi raz-
sodiščne pogodbe.

V Pragi so se vršile demonstracije
manjše skupine fašistov, ki so pred u-
redništvom »Narodnih Listov« vskli-
kali Kramarja in Gajda in jih je morala
policija razkropiti.

Boj vlade za cenejši premog

V Trbovljah opuščeni rudarji bodo za-
posleni v državnih podjetjih. Vlada je
naročila velike množine premoga iz
inozemstva. Odgovorna likvidacija agra-
rnih direktorij.

Beograd, 11. sept.

Skupščina je imela včeraj popoldan
od 5.—7. ure sejo, na kateri je podal tr-
govski minister dr. Krajač referat o go-
spodarski krizi. Trgovski minister je
poročal poleg drugega tudi o razgovoru,
ki ga je imel z zastopniki lastnikov pre-
mogovnikov, ki so se zedinili za 8—10%
znižanje premogovnih cen. Toda vlada
noče o takem znižanju cen ničesar vede-
ti in vztraja na zahtevi, da se premogov-
ne cene znižajo za 15%. Da bi se vsaj
nekoliko ublažil položaj rudarjev, ki so
ostali brezposelni namerava vlada vse
iz zasebnih podjetij opuščene rudarje
zaposeliti v državnih rudnikih. Danes so
se v prometnem ministrstvu sestali stro-
kovnjaki, da se posvetujejo in ugotovev
koliko lahko državni premogovniki kri-
jejo potrebe naših železnic, ne da bi se
bilo treba dotakniti rezervnih zalog pre-
den dospejo zadostne množine inozemske-
ga premoga. Vladni krogi so namreč pre-
pričani, da ne bo treba uporabiti rezerv-
nih zalog. Vlada je že naročila v inozem-
stvu velike množine premoga in hoče na
ta način prisiliti TPD na kolena.

Nadalje je ministrski svet sklenil, da
se rok za likvidacijo agrarnih direktorij
podaljša za eno leto.

Dnevna kronika

— Sv. Lovrenc na Pohorju. Neizbrisno
nam ostane v spominu lepo uspel sokol-
ski nastop dne 8. septembra. Veliko so
prilagodili k uspehu vrli bratje in sestre
iz Ruš in Studencev. Vsa čast in hvala
jim! Očarani smo bili ob pogledu na
vzorne telovadce in telovadke. Izvajanje
prostim vaj in na orodju je bilo brez hi-
no. Marsikatero oko se je orosilo, ko je
nastopil v prostih vajah naš up naša na-
da v bodočnosti, desetorica domačega
naraščaja. Kot vedno, so nas tudi tokrat
bojotirali prejšnji »Herrenvolk«-ovci.
Čeravno živijo od naših žuljev, se še ni-
so po 8 letih spametovali. Pri tem pa so
bili nekateri tako netaktni, da so si na-
stop ogledovali iz svojih vrlov, samo da
jim ni bilo treba plačati borne vstopnine.
Prebujamo se počasi, a gotovo. Če tre-
nutno spi »Orjuna«, bedimo pa mi!

Nas, ki živimo in delujemo v tem me-
stu, pa še posebej vesel, da so pravniški
iz raznih strani države obiskali Maribor.
Tudi to je pomemben korak k medseboj-
nemu spoznavanju in rušenju predsod-
kov. Zato goste našega mesta presrečno
pozdravljamo in želimo, da bi odnesli od
nas najboljše vtise!

— Št. Janž na Dravskem polju. Nocoj
so neznani storilci vlomili v žitno shram-
bo gostilne Zel v Št. Janžu in odnesli
konjsko opremo, kolo znamke »Steyer«
in še nekaj drugih malenkosti. Storičev
še niso izsledili, vendar je osumljenih
več oseb.

— Obrtniki, pozor! Pri novi zgradbi
deške osnovne šole za celjsko okolico je
razpisana cela vrsta obrtniških del (ple-
skarska in slikarska steklarska, ključav-
ničarska, lončarska dela, električna raz-
svetljava, instalacija vodovoda, naprava
stolpne ure, izdelanje lišne oprave t.j.
klopi, miz, omar, tabel itd., izdelovanje te-
lovadnega orodja. Načrti, stavbni pogoji
in vzorci podrobnega proračuna ter po-
nudi se dobi v pisarni upravitelja Oko-
liške deške osnovne šole v Celju, Razla-
gova ulica 5.

— Obvezen pouk nemškega jezika na
Češkem. Češkoslovaška vlada je izdala
odlok, da se upelje nemščina kot obve-
zen predmet na vse srednje šole na Če-
škem, Moravskem in v Šleziji. Nemščina
se bo morala poučevati tudi na onih šo-
lah, kjer se doslej ni poučevala.

CURIH. (Avala), 11. septembra. (Izv.)
Beograd 9.14, Paris 15, London 25.1325,
Newyork 517.625, Milan 18.68, Praga
15.33, Dunaj 73.05, Budapest 0.00725,
Berlin 123.25, Brüssel 14.20, Sofija 3.75.

Važne besede

Zeneva, 11. septembra.

Včerašnje seje Društva narodov so
se udeležili prvič delegatje republike
Nemčije. Dr. Ninčič je v pozdravnem
govoru poudaril velik pomen tega tre-
nutka, nakar sta govorila dr. Strese-
mann v imenu Nemčije in Briand v
imenu Francije.

Po veliki, strahoviti vojni, po dolgo-
trajnih diplomatskih bojih Francije za
varnost, vojno odškodnino in prestiž
zmagovalca Nemčije, za izglajben
svetovni položaj, proti mirovnim po-
godbam, proti zmagi — sta spregovo-
rila predstavitelja Francije in Nemčije
pred zastopniki okrog 50 držav celega
sveta slovesne besede prijateljstva in
miru. Locarnu je sledila Zeneva.

Stresemann je govoril bolj filozof-
sko, težko, globoko; razvijal je pomen
človeštva in dolžnosti narodov na-
sproti človeštvu. Povedal pa je, da
Nemčija stremi po miru in po spora-
zumu z vsemi narodi.

Blesteče, jasno, s pravim galskim
espritom je govoril francoski zunanji
minister Briand. Dejal je med drugim:

»Narodi, ki so si stali kot sovražni-
ki nasproti, govore besede prijatelj-
stva. Očetje in matere, ki imajo nedo-
letne otroke, se ne bodo več tresli, da
bodo kot odrasli izpostavljeni vojni
nevarnosti. Končane so dolge vrste
strahovitega hujkanja, končana je vojna.
Nikdar več vojne, spori naj se
izravnavajo prijateljsko. Sodnik naj sto-
pi med narode... Prostor za pomir-
jenje, za razsodišče, za mir!...«

Mariborske vesti

Maribor, dne 11. septembra.

Razpis gledališkega abon- mana v Mariboru

Uprava Narodnega gledališča v Mari-
boru razpisuje za sezono 1926—27 abon-
ma — obsegajoč 30 predstav — polovico
dramskih, polovico opernih. Abonma se
plačuje v osmih zaporednih mesečnih
obrokih, prvi obrok na dan podpisa v
septembru, ostalih 7 obrokov pa v prvih
5 dneh vsakega nadaljnjega meseca, ta-
ko, da je ves abonma plačan 5. aprila
1927.

Cene abonmanom (ki znači 20
do 25% popusta napram večernim ce-
nam) so sledeče: Lože (4 sedeži) št. 7.
in 8. Din 3000, št. 4. do 6. Din 2400, št. 2.
do 3. Din 1800. Sedeži v parterju: I.—II.

Krasen večer so imeli vsi oni mnogobrojni po-
setniki KINA APOLO, ki so si včeraj ogledali

Grofico Marico

Diven film in prvovrstna godba,
Naročite vstopnice na telefon 121. 1932

Ta slovesna mirovna obljuba med
dvema največjima sovražnikoma v
svetovni vojni naj odmeva širom sve-
ta. Bodi konec hujkanju; nastopi naj
sporazum med narodi!

Toda — bodo li besede po evangeli-
skem redu »meso postale«? Ali bodo
lepim besedam sledila lepa dejanja?

Gospodarsko propada- nje Julijske Krajine

Fašistovska politika sili naše rojake
k izselitvi.

MP. — Vsa politika italijanske vlade
v Primorju zasleduje cilj, da bi se naš
delavec in kmet prekomogoče izselil v
Jugoslavijo. Priznati moramo, da nevar-
nost izseljevanja našega življa iz Julijske
krajine vedno bolj narašča.

Gospodarske razmere v Julijski kra-
jini so naravnost nemogoče. Od nekdanj
revni Istriani so danes popolni berači.
Vina ne morejo vnovčiti, ostale pridejke
pa z velikim trdom in za neznamen den-
nar. Našemu kmetu so zaprta tudi trži-
šča v mestih, ki postajajo vedno bolj mo-
nopol italijanskih veleposretnikov. Niti
tržaški okoličani niso na boljšem. Poljs-
ke pridelke jim krajejo in nihče jih ne
ščiti. Ribiči so ob zaslužek, kajti na trža-
škem trgu ne morejo prodajati, ker je trg
določen samo za italijanske preprodal-
ce, ki delajo škodo ribičem in konzumen-
tom, tako da se v mestu govori, da ribe
niso več za revne ljudi. Poleg tega se
prisiljujejo v Trst ribiči iz Neapla (do-
slej 80), ki uživajo popolno vladno zašči-
to.

Se obupnejši pa je položaj goriškega
kmeta, ki mu je vojna uničila vse go-
spodarstvo in opustošila dom. Vojna od-
škodnina se ne izplačuje več, za pridelar-
no vino ni kupcev, koncesije za trgov-
no, obrt in gostilne se našim ljudem od-
vzemajo, a gospodarstvo hira ter pada
od dne do dne bolj.

V Julijski krajini vlada tudi velika
brezposelnost. Puljski in tržaški arzenal
sta za naše delavce zaprta, Amerika ne
dovoljuje doselitve, a vsa zasebna in dr-
žavna podjetja mečejo ljudi na cesto.

Vsem tem nepravilnostem se pridružujejo
ogromni davki, ki neprestano rastejo in
se plačujejo za vsako malenkost: za ro-
bino in ognjišče, za stanovanje, za oken-
ska stekla, za pse, za glasovirje, za ko-
nje in živino, za sleherni napis itd. V
splošnem je obdavčeno vse razen zraka.

Omeniti moramo še tudi krvni davek,
ki ga daje naš narod Italiji v toliki meri,
da se niti primerjati ne more z ostalimi
pokrajinami Italije. Pri zadnjih naborih
je bilo potrjenih 90% naših (celo nespo-
sobni) dočim je povprečno potrjenih v
Italiji le 50%.

vrsta Din 600, III.—V. vrsta Din 540, VI.
—VII. vrsta Din 480. Sedeži na balkonu:
I. vrsta 600 Din, II. vrsta 480 Din, III.—
IV. vrsta 360 Din, V.—VI. vrsta 300 Din.
Sedeži v parterju: I. vrsta na sredi 300
Din, spredaj 240 Din, II. vrsta 160 Din.

Cene za uradnike so sledeče:
lože (4 sedeži) 2700, 2100, 1500 Din; se-
deži v parterju po 480, 420 in 360 Din,
balkonski sedeži po 480, 360, 240 in 180
Din, galerija po 200, 120, 100 Din. Za
sedeže v parterju se doba tudi bloki,
ki opravičujejo obisk gledališča pri po-
ljubnih 15 dramskih in 15 opernih pred-
stavah (izvzete so le one redke predsta-
ve, ki imajo označbo »Izen« na plaka-
tih). Cene tem blokom so po 660, 600 in
540 Din, a za uradnike po 540, 480 in 420
in se tudi lahko plačujejo v obrokih.

Priglasje sprejema gledališka blagajna, ki je odprta dnevno od 9. do pol 13. ter od 15. do 17. ure (ob nedeljah in praznikih samo dopoldne). Za lanske abonente ostanejo dosedanjí prostori rezervirani do četrtega 16. septembra, priglasijo za abonma sploh pa se zaključijo v četrtek 23. septembra. Uprava prosi vse, ki se nameravajo abonirati, da to stori čimprej. Opozarja se, da je abonma neprenosljiv na drugo osebo in med sezono neodpovedljivo. Repertoarni načrt se objavi te dni.

m Odlikovanje. Profesor dr. Makso Kovačič, znani sokolski in kulturni delavec je bil odlikovan z redom Sv. Save V. stopnje. Častitamo!

m Minister za narodno zdravje dr. Miletic v Mariboru. Včeraj ob 15. uri je prisel z beograjskim brzovlakom v Maribor minister za narodno zdravje g. dr. Slavko Miletic. Vest, da potuje službeno, ni bila točna. G. minister je spremljal svojo rodbino v Rog. Slatino; ker pa se v Grobelnem brzovlak ne ustavi, je bil njegov salonski voz dirigan v Maribor, kjer je izstopil. Tu je imel daljši razgovor z gg. velikim županom dr. Pirkmaierjem, vodjem bolnice primarijem dr. Dernovšekom in zdravstvenim referentom večkega županstva dr. Jurečkoma. Zanimal se je za tukajšnje zdravstvene razmere in je obljubil, da pride v doglednem času zopet v Maribor, ker mu kraji in ljudje jako ugajajo. Navzoč bo tudi pri otvoritvi oddelka za tuberkulozne, ki ga gradi PTL v javni bolnici. G. veliki župan je dal ministru in rodbini na razpolago avto, da so se odpeljali v Rog. Slatino, salonski voz pa je bil priključen ljubljanskemu osebnemu vlaku in se je minister že snoči vrnil v Beograd.

m Nečuvna agitacija za volitve v Zbornico za trgovino, obrt in industrijo. Prejeli smo: Doznavamo, da je Jelačin-Ogrinova skupina razvila v mestu stransko agitacijo in da se poslužuje celonepomustnih sredstev, groženj in vsega morečega. Od trgovca do trgovca, od obrtnika do obrtnika hodi neki klerikalni posl. in pobira glasovnice. V isto svrhu hodita po mestu neki slikar in neki dimnikar. Neki branjevec na Glavnem trgu pa se je spoznal tako daleč, da je obljubil branjevcem, ki mu niso hotele izročiti glasovnic, zausnice. Ukrenjeni so potrebni koraki, da se bodo omenjeni ljudje sodnijsko kaznovali. Opozarjamo vse one, ki jim je do organizatoričnega dela v prospeh naše trgovine, obrti in industrije, da ne nasledijo agitatorjem, temveč naj glasujejo za listo ki nudi največ garancij, da bo uspešno zastopala naše trgovine, obrti in industrije.

m Stavbeno gibanje v Mariboru. Na Radvanjski cesti sta pričela graditi enostanovanjsko hišo Franc in Marija Horvat. Prihodnje dni pa prične graditi ob Vinarski cesti vilo g. dr. Podlesnik.

m Proboj solunske fronte je dogodek, ki si ga je izbralo Udrúženje rez. oficirjev, da ob njegovi obletnici obhaja svojo krstno slavo. Mariborski pododbor jo proslavi v sredo, 15. t. m., na Trgu svo-

Pravniki v Mariboru

Spored izleta

Kakor smo že poročali bodo jutri dne 12. t. m. priredili pravniki, ki so se zbrali v Ljubljani na drugem pravniškem kongresu, izlet v Celje in Maribor. Dopoldan se bodo mudili v Celju, nakar odpotujejo v Maribor, kamor prispejo ob 14. uri. Na kolodvoru bodo slovesno sprejeti. V imenu mariborskih pravnikov bo goste pozdravil senior mariborskih odvetnikov g. dr. Pipuš. Igrala bo tudi vojaška godba. S kolodvora bodo krenili gostje na Glavni trg, kjer jih bo z balkona mestne hiše pozdravil župan g. dr. Leskovar. Po pozdravu si bodo gostje ogledali Maribor in njegove zanimivosti: kaznilnico, poslopje okrož. sodišča, muzej, študijsko knjižnico in druge znamenitosti. Aranziran bo tudi izlet skozi park na Kalvarijo.

Ob 16.30 uri bo mestna občina priredila odličnim gostom v Götzovi dvorani zakusko, h kateri so vabljani tudi mariborski juristi — člani kongresa s soprogami. Pri zakuski bo svirala vojaška godba, pel pa bo moški zbor Glasbene Matice in kvartet g. Deva. Ob 19. uri se odpeljejo višoki gostje v Rogaško Slatino, kjer bodo prenočili. Ponedeljek je namenjen ogledu Rogaške Slatine, od koder se bodo udeleženci pravniškega kongresa razšli širom cele države.

Brez dvoma si šteje Maribor v veliki čast, da lahko pozdravi v svoji sredi tako odlične predstavnike naših pravni-

skih krogov. Tudi mi jim ključemo prišrčni »Dobrodošli« in želimo, da bi poneli iz našega mesta kjer se bodo žal zadrževali le nekaj ur, najprijetnejši utis.

Proglas mestne občine prebivalstvu

Mestni župan g. dr. Leskovar nam je poslal v objavo sledeči odlok:

Po zaključku ljubljanskega kongresa pravnikov pridejo udeleženci tudi v naš Maribor. Ker so med njimi najodličnejši predstavitelji naših pravnikov in državnih oblasti, je potrebno, da jim pokažemo svoje simpatije in svoje spoštovanje; zato prosim mestno prebivalstvo, da razobesi njim v pozdrav raz svoje hiše in stanovanja zastave in da se udeleži po možnosti tudi sprejema dragih nam gostov. Gostje se pripeljejo v Maribor v nedeljo, 12. t. m. s posebnim vlakom ob 14. uri, in bo na kolodvoru svečan sprejem. Od tam se podajo na Glavni trg, kjer jih pozdravi župan v imenu mesta. Ob 19. uri zvečer se bodo gostje poslovili od nas. Pokažimo, da tudi mi razumemo ono gostoljubnost, katero smo imeli priliko že večkrat občudovati v južnem delu naše države.

bode s parastosom za junake, padle ob proboju Začetek ob 11.15 dopoldan. Obenem 10letnica znamenite bitke na Kajmakčalanu, prvega uspeha v borbi za osvobodjenje in ujedinjenje Jugoslovenov. Rezervni oficirji naj prisostvujejo parastosu po možnosti v uniformi (polhodni z ešarpo in sivimi rokavicami), sicer pa v civilu z znakom Udrúženja. Vse ostalo prebivalstvo se najvljudneje vabi, da poveča svečanost z mnogobrojno navzočnostjo. — Udr. rez. ofic. in bojovn., pododbor Maribor.

m Nocojšnji koncert Kozinovega kvarteta, ki ga prireja »Ljudska univerza«, naj s svojim obiskom bodri to vrlu organizacijo, da bo izvedla svoj mnogo obetajoči koncertni in predavalni program. Ob primeroma nizkih cenah se bo nudil nocoj občinstvu lep užitek. Program je pester in simpatično izbran.

m Kanalizacija dr. Karl Verstovškove ulice. Kakor smo že poročali je mestni občinski svet sklenil, da se kanalizira dr. Karl Verstovškova ulica, ki leži za novo palačo pokojninskega zavoda. — Mestni občinski svet je tozadevna dela oddal najnižjemu ponudniku, firmi Aceto, ki bo v kratkem pričela z deli.

m Glasbena Matica priredi jutri izlet na slavnost Jugoslov. Matice v Jarenini. Odhod 13.30. Pevske vaje so določene: Moški zbor v torek, ženski v sredo, skupna vaja v četrtek vsakokrat ob 20. uri. Novi člani, moški kakor ženski so nam priščno dobro došli. Kdor ima veselje do lepega petja se naj ne obotavlja

dolgo. Vsak naraščaj je življenjski pogoj v društvenem življenju!

m Koncert vojaške godbe v mestnem parku. V nedeljo dne 12. t. m. bo v parku zopet svirala vojaška godba, ki se je vrnila iz potovanja na Dobrni. Nedeljski program je sledeči: 1. Pokorny: Vseslovanska koračnica. 2. Rosini: »Semiramis«, overture. 3. Dvořák: »Vltavski zvoki«, valček. 4. Wagner: »Tannhäuser«, odlomki iz opere. 5. Gervais: »Jadrán v radosti i togi«, potpuri. 6. Muhvič: »Slovenec, Srb, Hrvat«, koračnica.

m V Jarenino! Astronomi pravijo, da bo jutri zavoljo domovinske prireditve Jugoslov. Matice v Jarenini solnčno vreme, le za nadalje baje ne morejo jamčiti. Ker je poleg Glasbene Matice tudi Jugoslov. Matica pozvala svoje člane da se po možnosti številno udeleže prireditve v Jarenini, se nadajamo, da bo ob krasnem vremenu tudi obisk krasen.

m Uboj finančnega stražnika na meji. V torek je bil ubit v gozdu pri Čeršaku 36 let stari finančni stražnik Janko Resnik. Uboja sta osumljena dva tihotapca, ki sta se tega dne klatila ob meji. Resnik je bil pokopan včeraj popoldne. Pogreba so se udeležili razen domačih tudi avstrijski stražniki, ki so položili na krsto venec. Pri obdukciji se je, kakor doznavamo, dognalo, da je bil 16krat zaboden v prsi in glavo, vrhu tega je dobil po glavi udarce s topim orodjem. Ker je ležal z glavo v jarku, se domneva, da se je pred smrtjo zavedel in priplazil k jarku, da bi si pogasil strašno predsmrtno žego.

m Tatvina v apreturini tovarni Löbel v Melju. Tukajšnji policijski komisariat je danes zaključil preiskavo glede tatvin v tovarni Löbel. Aretiranih je bilo 8 oseb, po večini v tovarni zaposlenih delavcev, ki so za časa nočne službe kradli platno in ga oddajali skozi okno, na katerem so poprej odstranili stekla, dogovorjenim komplicom. Policija je zaplenila doslej okrog 600 m platna v vrednosti 10.000 Din. Računa pa se, da so ga pokradli v vrednosti nad 20.000 Din, kajti mnogo so ga razpečali neznanim osebam in ga celo vtihotapljali v Avstrijo, kjer ima glavni krivec svojo soprogo, ki je prihajala ob nedeljah v St. Ilj in od tam skrivoma odnašala platno čez mejo.

m Mati in hči. Nocoj ob 3. uri po polnoči je službojoči stražnik zasačil na travniku ob koroški progi Marijo K., ki je mirno spala. Ko jo je zasilal, je dekle izjavilo, da ima mati razmerje z nekim mladeničem in jo je spodila z doma, da jima ne bi motila divjega zakona.

m Zgubila se je denarnica s 1800 Din. Nocoj se je izgubila v Vetrinjski ulici od kavarne »Bristol« do »Črnega orla« listnica s 1800 Din in dokumenti na ime Jakob Petrič Štrigova. Pošten najditelj naj listnico izroči proti nagradi 200 Din na tukajšnji policiji ali pa jo odpošlje na zgoraj omenjen naslov.

m V Studencih vlada veliko zanimanje za opereto »Polepuhi«, katero uprizarjo tamošnji »Sokol« v soboto in nedeljo ob 20. uri v svojem domu. Te dni so cele gruče ljudi na cesti prisluškovale glavnim vjam z orkestrom. Iz tehničnih ozirov sta predvideni samo dve uprizoritvi, na kar opozarjamo zlasti Mariborčane, da si preskrbe vstopnice. Vstopnice se dobe pri hišniku Sokol doma v predprodaji vsako popoldne od 17.—19. ure.

m Tečaji za strojeopisje, slovensko in nemško stenografijo, knjigovodstvo, računstvo, slovenščino, nemščino ter srbohrvaščino se začnejo na zasebnem učnem zavodu Ant. Rud. Legat & Co. 4. oktobra t. l. in trajajo šest mesecev. Prospekti brezplačno v trgovini s pisarniškimi stroji Ant. Rud. Legat & Co. Maribor, Slovenska ulica 7, telefon 100.

m V gostilni pri »Beli zastavi« v Studencih se vrši v soboto dne 18. septembra t. l. prva vinska trgatav s plesom. Izborna domača kuhinja, ter izvrstna vina kakor čisti rizling in beli burgundec. Igra priljubljeni kvartet. Vstop prost.

m Park kavarne. Še samo par dni svira imenitni Pianist Dr. Horovitz dnevno od 17.—19. in od 21.—2. ure. V nedeljo popoldne od 16.—19. ure.

m V nedeljo se vrši v gostilni Gradnik v Pekrah vrtni koncert s plesom. Igra pekrska godba. S pijačo in prehramno je dobro preskrbljeno. Za obilen obisk se priporoča — gostilničar.

m V restavraciji »Vetrinjski dvor« danes soboto 11. t. m. večerni koncert in jutri nedelja 12. t. m. predpoldanski koncert. Senzacija tekma na kegljišču, krasni dobinki, na ogled v izložbenem oknu restavracije.

„ITO“ krema za zobe - najboljša

Spoštovane gospodinje! Pri nakupu zahtevajte le našo

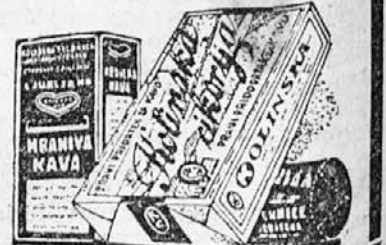
„KOLINSKO CIKORIJO“

in gotovo boste

dobile izvrsten pridelek, ki daje kavi dober okus, izdatnost in lepo barvo!



1929



Josip Mravljak:

Naše ceste za rimskega imperija

Med najvažnejše pridobitve naših pokrajin v dobi rimskih imperatorjev prištevamo ceste. Ni dvoma, da Rimljani niso zgradili cest po naših krajih iz ljubezni do avtohtonega (keltskega) prebivalstva, temveč radi nujne državne potrebe: da z ene strani cesarjevi namestniki lažje upravljajo svojo pokrajino in v slučaju potrebe, lažje in hitreje spravijo vojsko na mejo, z druge strani pa, da bi bila zveza s centralo — z Rimom — čim hitrejša in točnejša, da bi vesti iz Rima prišle prejkomogoče do pokrajinskih namestnikov in nasprotno vesti iz pokrajin čim preje v Rim. Ta službena potreba je torej prisilila Rimljane, da so kmalu po letu 15. pred Kr. temeljito popravili že obstoječe ceste in zgradili nove, da spoje provincije med seboj in te zopet z glavnimi točkami svoje države. Tako je nastal rimski sistem gradnje cest, čigar načrt nam že danes priča o prevladnosti rimskih državnikov, njega izvršitev pa moč rimskega duha in ogromno silo, ki jim je bila na razpolago.

Ker je bil smoter rimskih vojnih cest, da dosežejo legije oziroma sli v civilnih zadevah v najkrajšem času in brez prometnih ovir določen cilj, je bila pri gradnji cest dana že vnaprej naloga, da mora imeti cesta kolikor mogoče ravno smer, struktura cest pa mora biti taka, da nje trdota pospeši hitro premikanje vozila, slednjič, da se po možnosti odstrani škodljiv vpliv elementarnih sil.

Ko sta bili smer in širina ceste določeni (slednja tako, da sta se dva voza lahko izognila), so najprej izkopali mehko zemljo tako globoko, da so prišli na trda tla. Tako nastale jame so skrbno izpolnili in sicer so naložili več plasti peska, kamenja in apna drugo na drugo do predvidene višine ceste, — da ne bi mogla ne od spodaj in ne od strani škoditi mokrota. Po raziskovanjih Bergier-a, je bila izkopana jama 1 meter globoka, na dnu obložena z 2—3 cm debelo plastjo mešanice iz peska in apna. Na tej je bila 25 cm debela plast tako čvrsto med seboj z malto spojenega ploščatega kamenja, da je bilo težko odlomiti komad; sledila 20 cm debela plast manjšega okroglega kamenja (dobro pest debelega), pomešanega med črepije, strto opeko in sipinjo in tako močno str-

jenega, da ga je le s težavo mogel odkrhati v eni uri en cent; na tej je ležala 35 cm debela plast cementa iz kredastega peska. Površina ceste je bila izbočena (da se je deževnica lahko odtekala), in tako dobro zgrajena, da ji ni mogla škoditi ne mokrota ne vozilo. Glavne tvarine so torej bile pesek, apno in kamen; slednji deloma obsekan (kvadre), deloma sirovo lomljen (naši pohorski kamenolomi!) deloma pa potočno kamenje. Površino so še običajno pokrili z gramozom.

Ceste so bile pod posebnim varstvom višjih bitij: Merkurja, Herkula, Apolona, Bakha in njegovih spremljevalcev Pana, Silov in Favnov. Imenovali so jih »Lares viales« ali »viaci«; njih kipe (na stebrih »stellae«, »Hermessäulen«) so postavili na takih krajih, kjer je mejilo več pokrajin ali kjer se je stekalo ali križalo več cest (in bivis, trivis); pravili so jim tudi »termini« in je bila na sprednji strani napisana posvetitev ali kak kazipotni napis, na vrhu pa kip božanstva varuha. Razen teh stebrov (ki so bili običajno iz kamna), so postavili Rimljani ob cestah tudi druge spomenike, deloma v obliki črke, deloma v proslavljanje onih, katerim so postavili spomenik. Za izsleditev

mest, koder je šla cesta, so bili največje važnosti miljni kamni. Rimljani so nemreč običajno merili razdaljo med dvema postajama po miljah (1 milja = 1000 dvojnih korakov = mille passus = 1.5 km), in so na vsako miljo postavili en miljni kamen. (Ta navada datira že iz časa pisatelja Polibija, okoli 150 pr. Kr.) Čeravno se tekle vse ceste rimske države od »milliareum aureum« (velikega centralnega miljnega stebra, ki ga je postavil cesar Avgust na foru v Rimu), se vendar niti v sami Italiji čisto niso štele mille do meje od tega stebra, temveč se je v nekaterih (večjih) mestih začelo znova z I. Pogosto niso ti kamni naznanjali niti razdalje od kakega takega skupnega izhodišča, temveč le razdaljo do prihodnje (poštno) postaje. Izven teh z M. P. izraženih razdalj, nahajamo na miljnih kamnih tudi kraje, odkod in kam vodi cesta, prvi v ablativu z ali brez prepozicije »a« oziroma »de«, potem imena onih, ki so cesto zgradili ali popravili, tu pa tam tudi ime onega, ki je vodil gradnjo ceste (s pristavkom »curante«), in ime cesarja v dativu (to pa takoj začetkom napisa).

Nadaljevanje prih. nedeljo.

Kultura in umetnost

Večer meloplastičnih plesov v našem gledališču

Kakor smo že sporočili, bo začela znana plesalka Mirjana D. Janečkova dne 18. t. m. svojo turnejo meloplastičnih plesov po Jugoslaviji s predstavo v tukajšnjem gledališču. Ta nastop pomeni za naše umetnost ljubeče občinstvo zanimiv umetniški dogodek. Praška kritika kar ne more prehaliti njenih mehkih in harmoničnih ritmičnih plesov, s katerimi ustvarja, sledeč zvokom moderne muzike, razpoloženja posebne vrste. Pričakovati je, da bo tudi naše občinstvo fasciniralo, kakor se je to zgodilo na njenih praških nastopih.

Program te res umetniške prireditve tvori nekako celoto, ki se imenuje »Življenje«. Praludij vanjo je skladba Rahmaninova: »Usoda«. Nato slede plesi po sledečih skladbah: 1. Detinstvo (Karganov); 2. Ljubezen (Smetana); 3. Materinstvo (Grieg). Sedaj se razvije »burja življenja«, ki jo označujejo: Bortkieviča »Temna soba«, Nedbala »Boj in resignacija« in slednjič Griegova »Smrt«. Tako je umetnica zajela vse najgloblje tone ženskega življenja od zibelke do smrti. Drugi del pa obsega ples po skladbah Schuberta, Dvořaka in Pospisila.

Kino

GRAJSKI KINO

predvaja od četrtega dne 9. do srede 15. septembra »Človek iz železa«. Senzacijsna pustolovna drama v dveh delih z znamenitim Luciano Albertinijem v glavnih vlogah. Prvi del od 9. do 12. t. m.

APOLO KINO

predvaja od petka 10. do vključno ponedeljka 13. septembra »Grofica Marica«. Po slavni Kálmánovi opereti. Največji operetni slager v filmu. Močno pomnožen orkester.

KINO »DIANA« STUDENCI

predvaja od sobote do vključno torka 14. septembra »Frizljaska krič«. Krasna drama v 6 krasno opremljenih činih. Predstave dnevno ob 20. uri. Ob nedeljah in praznikih ob 16., 18. in 20. uri.

Sport

IGOMET.

ISSK. Maribor — SK. Ilirija

Finale za kupu LNP.

Jutri popoldan se bo odigrala v Ljubljani finalna tekma za kupu LNP-a. V finalu sta prišla lanskeletni zmagovalci ISSK Maribor in prvak Slovenije SK Ilirija. Več izgledov ima sicer »Ilirija«, vendar se moštvo ISSK Maribora ne sme podcenjevati. Obramba je srečno sestavljena, krijska vrsta tudi, a v napadu nastopijo najboljši moči. Pričakovati je, da bo boj jako oster in da bo prvak Slovenije moral zastaviti vse moči, da si izvojuje častno zmago. ISSK Maribor nastopi v sledeči postavi: Geuer; Koren; Wagner; Hreščak I. Korošec; Kirbiš; Hreščak II.; Bratuš; Wening; Vodeb; Skrobar. Rezerve: Stauber in Vogrinec. Navedeni igralci morajo biti v nedeljo točno ob 5. uri zjutraj na kolodvoru.

ISSK. Maribor rez. — SK. Svoboda I.

V nedeljo dne 12. t. m. ob 10. uri nastopi rezerva ISSK Maribora proti prvenstvenemu moštvu SK Svobode v sledeči postavi: Kovačič; Koser; Burjan; Mlekuš; Božič; Bergant; Starc; Berloncelj; Laznička II.; Pliberšek; Laznička I. Vsi igralci morajo biti še ob 10. uri v garderobi.

Predtekmo ob 8.30 uri bo igral naraščaj ISSK Maribora z rezervo Svobode.

SD. Rapid — B reprezentanca

V prid olimpijskega fonda se bo jutri popoldan ob 16. uri odigrala zanimiva tekma med prvim moštvom SD Rapida in B reprezentanco mariborske oblasti. Boj bo gotovo jako zanimiv, kajti reprezentančno moštvo si bo prizadevalo dokazati, da je vredno svojega naslova. Največja zanimivost dneva pa bo brez dvoma tekma

Starih gardistov »Maribora« z Old bobs Rapida.

Že dolgo časa se je ISSK Maribor trudil, da si ustanovi moštvo, ki bi se najrekrutiralo iz bivšega kadra upokojenih

igralcev, v katerih je neprestano tlela želja, pomeriti se s kakim nasprotnikom in dokumentirati sportne sposobnosti pred javnostjo, ki jih gotovo še ni pozabila, kakor tudi pred mlajšo sportno generacijo, ki se v razvleka nase naložo braniti v najresnejših momentih barve svojih klubov. Do definitivne sestave moštva »starih gardistov« je prišlo in že jutri bodo nastopili proti old boyem Rapida. Ob 15. uri bo nastopilo storo, toda po duhu in volji mlado moštvo ter dokazalo, da se je tudi v eri bojev, v katerih so nastopali oni, igral nogomet. V tem znamenju bo torej potekla jutrišnja tekma in pričakovati je, da bo nudila izreden užitek.

Postava: Turk; Turina, Vanda; Nabor, Lad, Safran; Spitzer, Skrabar. Lenassi, Radolič, Bračko; rezerve: Gauželi, Fischer, Mohorko, Cizeli. Imenovani morajo biti točno ob 14. uri v garderobi.

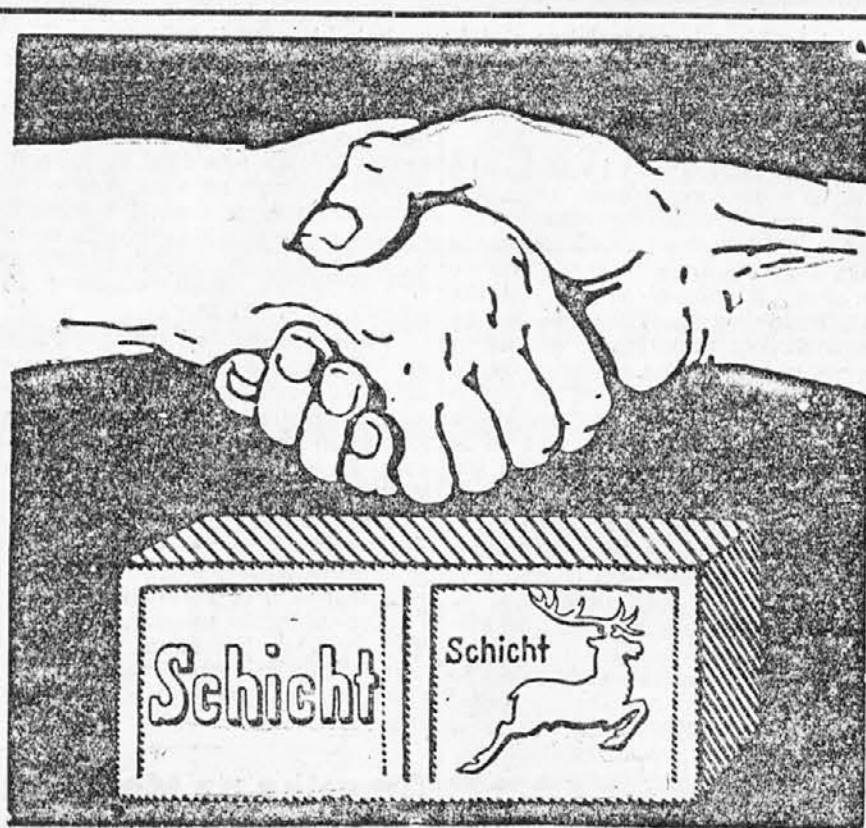
HAZNEA.

Otvoritev jesenske prvenstvene sezone

SD. Rapid — SK. Ptuj

Jutri dopoldan ob 11. uri nastopita omenjena rivala v boju za prvenstvo mariborske oblasti. Več izgledov ima sicer SD Rapid, vendar je pri mladi družini SK Ptuj opaziti znaten napredek, ki bi utegnil povzročiti kako presenečenje. Tekma, ki bo gotovo poleg tekme Mura — Maribor najzanimivejša, bo sodil g. Voglar.

: MOLNP (službeno). V nedeljo dne 12. t. m. se vršijo sledeče tekme v prid olimpijskega fonda: ob 15. uri ISSK Maribor stara garda: SD Rapid old boys, sodnik g. Osebig. Ob 16. uri SD Rapid I.; Drugi reprezentanci. Postava II. teama: Mernig (Svoboda) Vogrinec (Merkur) Burjan (Maribor) Bauer (Merkur), Baumgartner (Ptuj), Oman (Svoboda), Lešnik V. Paulin, Pollak (Merkur) Kopčič (Ptuj), Limeschig (Merkur). Rezerve: Sotenšek Laznička II. Drese da TSK Merkur. Ostalo opremo mora prinesiti vsak igralec seboj. Imenovani se opozarjajo, da se tekme sigurno udeležijo, sicer se bodo strogo kaznovali. Tekmo sodi g. Nemeč. Vsi klubi mariborskega okrožja se opozarjajo, da se vrši v nedeljo 12. t. m. ob 10. uri pri »Zamorcu« občini zbor MOLNP Maribor. Delegati klubov morajo imeti seboj po verilnico svojega kluba, v nasprotnem slučaju nimajo glasovalne pravice. Tajnik.



Nerazdružna

sta Jelen in Schicht,

znaka edino pravega Schichtovega mila.

Jedro in jamstvo čistosti in izbornosti.

Varuha perila in rok.

Sovražnika truda in muke.

Ne verujte nikomur, da je drugo milo „prav tako dobro“!

Ostanite pri tem, kar se je skozi 77 let

izkazalo za najboljšje.

Sokolstvo

Veliko sokolsko slavlje v Splitu dne 4. in 5. septembra 1926

Sokolski dnevi ob priliki zleta splitske sokolske župe in od Ni. V. Kralja tej župi podarjene in po kralji zastopniku vice-admiralu Priči izročene zastave so zopet pokazali silo Sokolstva in enodušnost velike sokolske ideje. Že v petek zvečer so bile v tem odličnem mestu zbrane silne mase naroda. V soboto se je pripeljal predsedstvo J. S. S. in precej članstva iz Slovenije. Ob tej priliki so bili savez, starosti br. Ganglu in saveznemu načelniku br. dr. Murniku izročeni krasni šopki. V teku dneva se je pripeljal na jahi »Vila« viceadmiral Prica, ki so ga pozdravili poleg velikega števila občinstva. Sokolov, vojaških in civil. zastopnikov tudi naši vojni brodi s kanonskimi saluti. Zvečer se je vršila v Narodnem gledališču krasno uspeša akademija. Vse izvedene točke, ki so bile po večini brezhibne, so žele ogromno odobravanje. Mesto pa se je med tem pripravljalo za glavni sokolski dan, t. j. za nedeljo. Dopoldne ob 10. uri tega dne je nastopila sokolska povorka, v kateri je bilo zastopanih 13 žup, 23 praporov, 15 godb in 2542 članov, članic in naraščajev. Mariborsko sokolsko društvo je bilo zastopano po šestih članih, v številu župnega zastopnika, s praporom in 3 članicami, ter 2 naraščajnika z praporom. Tem se je pridružil tudi neki član sokolskega društva.

Iz življenja in sveta

Tolstoj in revolucija

V »Preßburger Zeitung« je objavil nečak zdravnik slavnega ruskega pisatelja Leva Tolstega dr. Dušan Makovický mlađši zanimivosti o odnosih revolucije in Tolstemu. Imenovani je živel v Jasni Poljani tudi za časa ruske revolucije. Kljub viharjem dnevi, ki jih je preživel ruski narod, so prihajale na grob velikega pisatelja v Jasni Poljani procesije častilcev. Grob je bil rdeče okrašen. Sovjetska vlada je dala vdovi pokojnino, ki je sicer niso dobili mnogi in mnogi živeči ruski pisatelji, umetniki in učenjaki. Pristaši moralnih nauk Tolstega se niso silili k izvrševanju vojaške službe, če jim je Čertkov, Tolstega prijatelj in sodruknik, izdal potrdilo, da so stali že dolgo poprej v vrstah Tolstojevcev ali če so se sovjetske oblasti prepričale, da ne delajo tega iz trenutne strahopetnosti. Jasna Poljana je bila po-

va v Varaždinu. Narod je s silnim navdušenjem pozdravil spreved, zlasti pa sokolstvo iz Slovenije. Popoldne ob štirih se je vršila javna telovadba, ki se je izvršila ob veliki udeležbi občinstva, popolnoma zadovoljivo. Ob tej priliki je nastopilo tudi vojaštvo in izvedlo svoj program prav tako brezhibno. Zvečer je bila na Francoski obali ljudska veselica in je nastopila tudi vzorna vrsta na bradljah. Ljudstva, ki si je vse to ogledalo t. j. spreved in ljudsko veselico, je bilo sigurno nad 15.000. Pripomniti bi še bilo, da so se seveda pri vseh važnih momentih vršili sokolski in domoljubni govori. Premalo je prostora, ako bi hoteli vse podrobno popisati. Vsekakor pa ostanejo vsakemu, ki se je udeležil teh slavnosti, splitski dnevi v navdušenem spominu.

Kandidatna lista industrijcev

Zveza industrijcev je postavila za volitve v ljubljansko zbornico sledečo kandidatno listo:

I. kategorija.

Člani: Rihard Skubec, ravnatelj Trbov. premogokopne družbe, Ljubljana; Avgust Westen, industrijalec, Celje; Avgust Praprotnik, upravni svetnik Kranjske industrijske družbe, Ljubljana; Anton Krejči, tovarniški ravnatelj, Ruše.

Namestniki: ing. Anton Klinar, upravni svetnik Trboveljske premogokopne družbe, Ljubljana; Josip Rosenberg, industrijalec, Maribor; Peter Kozina tovarnar, Tržič; Mirko Gorišek, tovarniški ravnatelj, Ruše.

II. kategorija.

Člani: Dragotin Hribar, tovarnar, predsednik Zveze industrijcev, Ljubljana, dr. Radoslav Pipuš, industrijalec, Maribor; Josip Lenarčič, tovarnar, Verd pri Vrhniki; ing. Oskar Dračar, tovarniški ravnatelj, Maribor.

Namestniki: ing. Milan Šuklje, upr. svetnik Stavbne družbe d. d., Ljubljana; Jakob Zdravce, lastnik paromlina, Središče pri Ptuj; Anton Kajfež, industrijalec, Kočevje; Maks Durjava, tovarnar, Maribor.

III. kategorija.

Člani: Fran Bonač, tovarnar, Ljubljana; Fran Lahovnik, predsednik uprave sveta lesne industrijske d. d. »Korotan«, Prevalje; Fr. Sirc, preds. Puškarne v Kranju, Kranj.

Namestniki: dr. Ernest Rekar, poslovodja lesne industrijske družbe »Belca« Ljubljana; Hinko Pogačnik, tovarnar, Ruše; Franc Ravnikar, industrijalec, Ljubljana; ing. Dušan Tomšič, ravnatelj Mestne plinarne, Maribor.

IV. kategorija.

Člani: ing. Vladimir Remec, tovarnar, Ljubljana; Ivan Rebek, tovarnar, Celje; Franc Heinrich, industrijalec, Trata pri Škofji Loki, Geza Hartner, lastnik paromlina, Murska Sobota.

Namestniki: Ivan Avsenek, poslovodja dr. z. o. Zabet & Kom., Ljubljana; Robert Diehl, tovarnar, Celje; Anton Rojina, tovarnar, Ljubljana; Dragotin Roglič, tovarnar, Maribor.

Zveza industrijcev se obrača na vse volilne upravičence industrijske sekcije s pozivom, da glasujejo strnjeno za našo kandidatno listo, ki se je sestavila po stvarnih in gospodarskih razlogih. Zveza industrijcev pričakuje, da se bo vsa industrija odzvala temu njenemu pozivu ter pokazala ob priliki volitev v najodličnejšo našo gospodarsko korporacijo ono solidarnost, ki nam je ravno v sedanjih težkih časih prav posebno potrebna.

D. Hribar l. r.
predsednik.

Dr. Golja l. r.
tajnik.

državljena in preurejena v muzej Tolstega. Vlada je izdala zbrane spise v obsežni in kompletni izdaji, ki obsega več ko 90 zvezkov. Kaj sodijo odnosi med Levom Tolstojem in revolucionarji pristaši carskega režima, ruski konzervativci, pričajo tudi spomini bivšega urednika poluslužbenega organa ruske carske vlade A. Suvorova, ki so bili nedavno objavljeni. Suvorov pravi, da je Rusija imela dva carja: oficijelnega Nikolaja II. in neoficijelnega Leva N. Tolstega. Drugi je izpodkopal moč prvega. Celotno Lenin je dejal, da je Lev Tolstoj v največji meri pripravil pot ruski revoluciji.

Sin Leva Tolstega Elija Lirovič je prejel od ameriške filmske družbe »United Artists« ponudbo, da igra v filmu »Vstajenje«, ki bo izdelan po romanu njegovega očeta. Sin je zelo podoben očetu in si je pustil rasti dolgo brado, da bi podal očeta kar najzvesteje.

Razmere v Avstriji

Ceps, Dunaj, 2. septembra.

Tujec, ki je letos posetil Avstrijo, je dobil utis, kakor da se nahaja na otoku blaženih. Površni opazovalec ne bi opazil nobenega zmanjšanja znaka, ki bi ga pričel, da je njegov prvi dojem napačen. Avstrija pa mora poleg notranje-političnih težav reševati tudi težko gospodarsko krizo. Posledice inflacije so še vedno jako občutne in grehi takratnega bajnega gospodarstva so zapustili take sledove, da se zdi, kakor da bi bilo avstrijsko gospodarstvo sploh neozdravljivo in če je ozdravljenje mogoče, pa so potrebna dolga leta.

Taka posledica inflacije je tudi afera »Centralne banke nemških hranilnic«. Afera je vzbudila pozornost po vsej Avstriji in bližnji sosesčini. Spekulant iz tabora velikonemške stranke so privedli zavod na rob propada, tako da preti nevarnost, da bodo radi Centralne banke padle tudi hranilnice na deželi, ki so imele trgovske stike s Centralno. Konkurs Centralne banke bi povzročil tudi politično katastrofo, radi česar sta bili obe vladajoči stranki, krščanski socialisti in velikonemci, primorani prevzeti odgovornost za Centralno banko.

Vladina pomoč je v tem slučaju jako pohvalna, toda način, s katerim je Ramkova vlada izvršila sanacijo Centralne banke, je izzval celo javnost, ki se je v zadevo vmešavala. Vlada je stavila skrahiranemu podjetju 600 milijard kron, kasiranih za davke, ne da bi vprašala parlament. V informiranih krogih se razpravlja o zanimivih podrobnostih, predvsem, kako se je denar delil. Socialni demokrati zahtevajo, da preiskovalna komisija izvede revizijo Centralne banke in

da se vsakdo, ki se je pregrešil proti dolžnostim, postavi pred sodišče. Prošnji opozicije se je ugodilo in vse pričakuje z ogromnim zanimanjem poteka preiskave.

Pripomniti je treba, da bo afera jako uplivala na politično situacijo in da bo zahtevala marsikakšno izpremembo. Vprašanje brezposelnosti, industrijska in trgovska kriza pa bodo nezadovoljstvo še povečali. Strokovni krogi računajo, da bo število brezposelnih naraslo na 170.000 oseb. Vsa razmišljanja in sklepanja pa ne rode uspehov. Izgleda, da bo vsa zadeva ostala le material za popoldanske pogovore. Vlada bo poizkusila dobiti od Društva narodov kredit, ki je neobhodno potreben, da se prepreči nadaljnje širjenje brezposelnosti.

V zadnjem času delajo Rameku mnogo skrbi nameščenci raznih družb. Javnim nameščencem v Avstriji ne gre ravno najboljše in radi tega država, ki se nahaja v težki gospodarski krizi, ne more dopustiti luksuza in izdatke še povečevati. Da ne bi uradništvo obupalo, bo vlada skušala ublažiti njih težak položaj z nekakim kompromisom. Seveda še ni gotovo, da bo ta namera uspela.

Ako bi Avstriji poleg velikega števila brezposelnih pretil tudi štrajk uradnikov, bi bil položaj v resnici težak. Mogoče, se bodo stvari razvijale mirneje, kakor se dozdeva.

Štirje razbojnik ustreljeni

Justifikacija v Kragujevcu.

Nedavno so časopisi mnogo pisali o strašnem zločinu v Natalinčih, kjer so

razbojnik izropali hišo Koste Dimitrijeviča in pobili skoraj vse stanovalce. Preiskava, ki so jo uvedle tamkajšnje oblasti, je imela popoln uspeh in kragujevsko sodišče je na podlagi zadostnih dokazov izreklo obsodbo. Pet razbojnikov je bilo obsojenih na smrt. Več oseb pa, ki so sodelovale, na dosmrtno ječo. Vsi obsojenci so zaprosili pri kralju pomilostitve, toda kralj je pomilostil le enega, dočim se je justifikacija ostalih izvršila v soboto ob 4. uri zjutraj.

Najtrdovratnejši razbojnik Šuca si je zaželel pred smrtjo mater, ki so mu jo privedli. Dolgo se je poslavljajal in jokano poljubljal. Veselin Petrovič je napisal pismo sinu in mu poslal uro. Delavcem, ki so prisostvovali justifikaciji, je vrnil nekaj dinarjev »za rakiju«.

Privezani na stebre so bili mirni. Po drugi salvi so se vsi štirje zgrudili nakar je prisotni zdravnik ugotovil smrt. Po izvršenem aktu je število radovedno občinstvo oblegalo prostor, kjer so ležale žrtve v krvi. Streljanju je poleg raznih sorodnikov prisostvovala tudi ga Konstandina, žena oz. mati žrtve teh zločincev.

Amerika na Moravskem

Obisk dopisnika Cepsa pri T. Bat'i v Zlinu.

Praga, 1. septembra.

Ako obiščemo malo moravsko mesto Zlin, ki leži na revnem pobočju vzhodno-moravskih bregov, se nam dozdeva, da se nahajamo v severoameriški Uniji, kajti promet in tempo dela odgovarjata popolnoma tamkajšnjim razmeram. To je zasluga tovarnarja Tomaža Bat'e, ki je v 30-ih letih pretvoril to tiho provinci-

jalo mesto v važen center češkoslovaške čevljarke industrije.

Pred 30-timi leti je Tomaž Bat'a (danes je star 50 let) pričel izdelovati vališke copate. Kmalu nato platnene čevlje z usnjenim podplatom, ki so takrat pomenili modno novost. Izvedel je za moderne čevljarke metode in ne hodi len, se je l. 1904, ko je bil star 28 let, podal v Ameriko. Ko se je vrnil v domovino, je v Zlinu zgradil moderno tovarno in pričel strojno izdelovati čevlje. Že l. 1913, so bile Batine tovarne velika industrijska podjetja, čijih razvoja niso zadržale niti vojne razmere niti povojne krize, tako da Bat'a danes izdeluje do 35.000 parov na dan. Zaposlenih ima 6000 ljudi. Bat'a zasleduje najmodernejši način izdelave, ki se drži strogo Taylorjevih metod, ki jih je Bat'a sam izpopolnil z lastnimi izkušnjami. Upeljal je tudi t. zv. conveyor — trakove, ki pri- našajo in odnašajo material od delavca do delavca. Podjetje ima svoje opकरणe, lastni železniški material in prav vse, kar je v zvezi z ogromno produkcijo.

Omeniti pa moramo tudi socialne ustanove podjetja. Delavci in uradništvo imajo vile in stanovanja, opremljena z najboljšimi, najmodernejšimi tehničnimi instalacijami. Za otroke delavcev je Bat'a zgradil l. 1924. leta materinsko šolo z namenom, da dvigne zdravstveno stanje s higijensko socialnim zavodom. Najnovejša pa je psihotehnični laboratorij, kjer se sprejeti delavci pregledajo in potem po sposobnosti in fizičnih moreh dodele v posamezne oddelke. Razume se, da imajo delavci v takem podjetju velike koristi in tudi veselje do dela. Delavstvo vloga svoj denar v tvo- niško banko, ki plača 10% obresti.

„Marstan“ Retovski trg 4
ponudi najem:
4 gostilne, 2 trgovini, 1 umet-
ni mlina, več hiš in sob;
proda: 6 gostiln, 6 trgovskih
hiš, 2 mesariji, 2 stru arni, več
posesov in stavbišč; **išče**
vile hiše, lokale, trgovine in
branjarije; **zamenja:** hiše
in posestva v mestu in na
deželi. 1917

Začetnico išče trgovska pi-
sarna, prednost
zmožnost več jezikov. Pismene
ponudbe pod „Pisarna“ na
„Marstan“, Maribor. 1918

Novoporočenci!

Nudi se ugodna prilika. naba-
viti si poceni pohištvo. Radi
selitve se proda kompletno
pohištvo 3 sob s kuhinjo po
zelo nizki ceni. Pismene po-
nudbe na upravo lista pod
„Ugodno“. 1914

Učenec iz boljše hiše z do-
brimi splošnimi splošnimi
sprejme v manufakturno trgo-
vino. Predstavi se Cankarjeva
ulica 30. Maribor. 1921

Oddam gostilno, dobro
proseam novo hrastovo spalno
sobo. Sodna ul. 25, vrata 11.
1891

Soba z elektr. razsvetljavo, s
posebnim vzhodom se ta-
ko odda boljsemu gospodu.
Tattenbachova ul. 27, vrata 7.
1925

Sprejme se gospod ali dijak
na stanovanje.
Naslov pove uprava. 1922

Soba, lepo opremljena, se ta-
ko odda. Kacijanerjeva
ulica 17, vrata 5. 1920

Dobra kuharica, stara 40
let, zanesljiva, vajena vsemu go-
spodinstvu, se sprejme. Po-
nudbe na upravo lista pod
„Kuharica“. 1916

Sodar prevzame
poceni popravila sodov pri
vinogradih z lastnim orodjem
Naslov v upravi. 1915

G. Lavrenčič, ključavničar-
ski mojster,
ki je došel iz Skoplja, naj se
zglasi v trgovini Hinko Sax.
1919

Trg. pomočnika iz napred-
nih kro-
gov, večšega specializacije, želez-
nine in manufakture, vojaščine
prostega, sprejme M. Renčelj,
trg. z meš. blagom. Maribor-
Pobrezje. 1892

Kyffhäuser-Technikum
Frankenhausen 26

ing. šola za arh. in strojegradbo,
elektrotehniko. Posebni oddelki za
poljedel. stroje in zrakoplovno teh.

Glasovirni ponk (moderna
tehnika)
daje Jozefina Gruber. Vprašati:
Koroška cesta 26/I. od 10. do
16. ure. 1877

Učenca s primerno šolske na-
obrazbo, boljših sta-
rišev, sp. ejme M. Renčelj trg.
z mešaním blagom, Maribor-
Pobrezje. 1893



Le specializist zamore strokovno
popraviti Vaše pisalne stroje

Mehanik Ivan Legat

Prva specialna popravilnica
pisalnih strojev

MARIBOR, Vetrinjska ulica 30
Telefon 434

Zaloga novih ter rabljenih pisal-
nih strojev! 1503

Išče se perfektna stenotipisti-
nja za slovenski in
nemški jezik. Naslov takoj
Ponudbe pod „Perfektna“ na
upravo lista. 1880

Okusne foto-razglednice iz-
deluje po najnižji
ceni M. JAPELJ, foto-ateljé
Aleksandrova c. 25, Trgovski
dom. 1565

Raznovrstne pletenine

napravimo po meri, moderno
in garantirano prikladno po
najnižji ceni. Izdelovanje in
prodaja Sagard-sukna. Ple-
tarna M. VEZJAK Maribor.
Splavarska ulica 6. 1763

Vabilo na veselico

na Pohorju, katero priredi dne
12. sept. gostilna Kopp v svojih
prestorih. Za dober prigrizek
in dobro kapljico, kakor tudi
za godbo in ples je preskrb-
ljeno. Priporoča se za obilen
obisk. 1894

PLETENI OGRTAČI

jopice, telovniki, obleke za cesto in doma, sve-
ater, garniture itd. Moderne barve in fasona v
največji izbiri in najceneje priporoča pletarna

M. VEZJAK, MARIBOR, VETRINJSKA UL. 17

Delavke se sprejmejo.

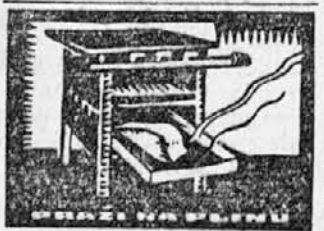
D. Stucin, tov. ogledal, Fran-
kopanova ul. 23. 1926

Ponk v petju daje koncertna
pevka Ro-
a Gruber, Koroška cesta 23/I
Vprašati od 10 — 16. ure 1875

Dijak ali dijakinja

se sprejme na stanovanje s
celotno hrano in oskrbo. Na-
slov v upravi „Tabora“. *

Vilo ali hišo v mestu ali
okolici do
Din 120.000 — prostim stano-
vanjem kupi takoj. Ponudbe
pod „Zanesljivo na upravo.“ 1910



Danes in vsaki dan

najfinejšo banatsko moko 00 po
5 Din kilogram v prodajalni moke
in žita Aleksandrova cesta št. 77



Upokojenec se sprejme

za skladišče in ekspedit. Pismene
ponudbe pod „UPOKOJENEC“
na upravo „Tabora“. 1896

MLAD AGILEN ZASTOPNIK

se sprejme za prodajo
brezkonkurenčnih
predmetov, proti pro-
viziji event. fiksni plači.
Pismene ponudbe pod

POTNIK 103

na upravo lista. 1927

POZOR!

Od danes naprej vedao

sveže morske ribe

v znani gostilni pri „Sta.em
mostu“, Dravska ulica 13.

Za obilen obisk se priporoča
gostilničar. 1918

Tkalski mojster ali pomočnik

dobi lahko službo v večjem mestu v
Bački. Prvenstvo imajo mladi neoženjeni
ljudje. — Ponudbe poslati na upravo
„Tabora“ pod „Tkalski mojster“. 1905



Mestna Orjuna Hotinjavas naznanja
žalosno vest, da je njen

brat Franc Pečnik

član mestnega odbora in četnik

dne 9. septembra 1926 ob 20. uri zapuščajoč
ženo s tremi nepreskrbljenimi otroci pre-
minul. Pogreb nepozabnega se vrši danes
v soboto dne 11. septembra ob 17. uri iz
mrtvašnice na Pobrezje. 1930

Hotinjavas, dne 10. septembra 1926.

PERILO IN OBLEKE

PLATNO, SUKNO, PLAVINO, VOLNENO BLAGO,
NOGAVICE, NARAMNICE, ROBCE, KRAVATE,
PREDPASNIKE, POSTELJNO PERILO I. T. D.

KUPITE NAJBOLJŠE PRI TVRDKI 1004

I. N. ŠOŠTARIČ
MARIBOR, ALEKSANDROVA CESTA 13.